

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egylet” hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Tanítóknak egész évre 6 korona.

Felolvasó szerkesztő: **Bocsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számítottak. Nyitlatter sora
50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6—8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyitlatter díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bocsek D. Flia könyvnyomda

A községi iskola újra kisért.

Székelyudvarhely, május 23.

A községi iskola odiózus ügye a megvalósulás felé újra egy lépéssel közelebb jutott: a miniszter a felajánlott három telek közül a sétatéri mellett döntött, föltétlenül kötvén ki a piactérről a Küküllőig vezetendő új utca megnyitását, s ennek folytatásaként egy új vashid építését.

A 14 tantermes, igazgatói lakással bíró új iskolát a miniszter a város által átengedendő egy katasztrális hold területen saját tervei szerint építteti föl 165 ezer korona költséggel és annak kellő számú tanerővel való ellátása és tovább fejlesztése felől gondoskodik. A város ezzel szemben az épületek és tartozékai jókarban tartását, fűtését, biztosítását vállalja. Adja az 5%-os iskolai adót (4295 K), — mely jelenleg a polg. iskola javára fordítatik, — hozzájárulást a tanítók mostani járandóságát, fizetését és lakpénzét, melynek évi összege 5840 kor., fizeti a 24 koronás és 34 filléres nyugdíj-intézet járulékokat. Ezekkel szemben a miniszter az iskolaépítés és bebutorozás költségeinek fedezésére az 5%-os adót és a hozzájárulást címén fizetendő évi 5840 koronát visszaengedi mindaddig, míg az e célra felveendő kölcsön törlesztése tart.

Tíz hosszú éven keresztül a telek kiválasztása volt az, mely tengeri kigyóvá nőtte ki magát, mivel a képviselőtestület gyűlésről-gyűlésre akként hozott határozatot, amint az egyik, majd másik, harmadik érdekcsoportozat verődött össze és a maga által jónak talált telket akarta a város által az iskolának megvásároltatni. A sok tervezgetés, névszerinti szavazások, felebezések után a miniszter kiküldöttjének választása az általunk egyetlen alkalmasnak jelölt telekre: a sétatér mellé esett, amely a város minden pontjáról egyforma könnyűséggel megközelíthető, és a város jövő fejlődésének veti meg alapját.

Tudvalevő dolog, hogy Székelyudvarhely város elhelyezkedése nem felel meg a természetes fejlődés követelményeinek. Amidőn a kulturális viszonyai még nem tették lehetővé az elemi erővel folytatható sikeres küzdelmet, a város közvetlenül a Küküllő partjai mentén, északi irányban s a balparti lejtőkön helyezkedett el, míg a folyó árterét képező jobbparti rész, mely mint sik terület a város fejlesztésére egyébként a legalkalmasabb, beépítetlen maradt. Ma azonban többé nincsen értelme annak, hogy a jobbparti területet beépítetlenül hagyjuk, a város fejlődését természetellenes irányban kényszerítsük, a végeket a központtól eltávolítsuk.

Tehát, amikor a községi iskolát a sétatér és az állami csemetékert közé helyezzük, azzal Székelyudvarhely város a helyes irányú fejlődésben óriási lépést tesz előre. Elsősorban egy olyan terület lenne a további építkezésekre felszabadítva, amely az ilyen célokra leendő

igénybevételétől teljesen el volt zárva. A város fejlődése áthelyeztetik ezen közvetlen közelben fekvő területre. Kellően tágas és szabályosan parcellázott belső telkeket lehet ott biztosítani, melyek, mint a főtérhez közelfekvők, kétségtelenül keresett házhelyek lesznek. Ezzel enyhítve lesz a városi építkezés jelenlegi tulsufaltsága, de meg az így megnyitott területen elhelyezést nyerhet az új törvényszék, a polgári leányiskola, amelyeknek a város kell területet adjon.

A miniszteri leiratot a város rendező és iskolai bizottság csütörtökön tartott ülésében beható tárgyalás alá vette és egyértelműen megállapodott abban, hogy az iskola céljára kért egy hold terület megadását javasolni fogja a közgyűlésnek, mely ez ügyben a napokban összehívatták. Az utca megnyitás tervrajzait is a bizottság elé terjesztette a polgármester, amely szerint a Küküllőig mintegy 681 □ öl területet kell kisajátítani, ha lehet meggyegetés, ha nem, hivatalos kisajátítás útján. A kisajátítás összege ca 15 ezer koronára rug.

A kisajátítással és utcanyitással természetesen a do'ognak még csak egyik és pediglen a kisebbik ága van mego'dva, mivel még függőben maradt a vashid építése.

Ma úgy állunk ezzel a dologgal, hogy ha azt akarjuk, hogy a tulsó oldalon levő 17 hold városi terület — mely most 692 kor. jövedelmet hajt a városnak — ha mindjárt □ ölenként 10 koronájával is, értékesíthessék — (mely ilyen formán 208 ezer koronát jelent a városnak, mi viszont 4%-os kamatozás mellett való gyümölcsöztesse: a jelenlegi 692 koronával szemben 8320 korona jövedelmet hajtana) — úgy ez az utca megnyitása és a vashid felépítése eminens érdeke a városnak.

Azonban kétszeresen esik sulyba az iskola ide való elhelyezése és az utca megnyitása akkor, amidőn kilátásunk van arra, hogy a vashidat a vármegye építteti föl, a törvényhatósági utak rekonstruálására engedélyezett 1 millió 200 ezer korona terhére. A terv szerint ugyanis — mint azt annak idején megirtuk — a székelyudvarhelyi — parajdi törvényhatósági ut kiindulási része áthelyeztetik a piacra, vagyis az új utvonalon a piactérről kiindulva, a város által nyitandó utcán, a Szent Ferenczrendiek előtt, a Küküllőn építendő vashidra, a jelenlegi uttal párhuzamosan haladva, a vámnál találkozik a mostani uttal, vagyis a város az új uthoz szükséges területet a sajátjából átengedve, hozzájut a mintegy 60—70 ezer koronát reprezentáló vashidhoz. Egyidejűleg pedig meg van adva a mód az e térre tervezett középületek felépítésére.

Nincs kétségünk, hogy a képviselőtestület a miniszter leiratát, s a bizottság ajánlatát egyhangúlag magáévá teszi annyival is inkább, mivel az itt felsorolt anyagi előnyökön felül

eliesik még a város a Szombatfalvára tervezett iskola felépítésétől, ami újra 40—50 ezer koronára megtakarítást jelent

Vármegyénk gazdasági jövője.

Irta: **Ugron Zoltán.**

Vessünk számot nyers terményeinkkel. Ilyen első sorban a fa, mely sokkal későbbre volna dolgozható gyáriparilag.

Jelenleg a fűrészelésen alig megyünk túl, pedig kevés szakértelem és nem is tulságos nagy tőke kellene a fenyőfa-ipart legalább az épület-asztaloság terén gyári alapon tovább fejleszteni.

Nagy akadályát látom azonban ennek a szemlyközlekedés rossz voltában, egyfelől mert egy gyár csupán helybeli munkásra nem bazirozhatja magát és valamennyi szomszéd várossal oly lehetetlen közlekedési viszonya van Udvarhelynek, hogy onnan munkás csak nagy idővesztéssel és igen nagy költséggel hozható át. Még szembe-ötölbb e téren hiányos vasuti állapotunk, ha meggondoljuk, hogy egy gyár nem alapozhatja magát tisztán helyi fogyasztásra, annak ingadozó volta miatt, azonban az Udvarhelyről a waggon teljes kihasználásával leküldött nyers fa konkurrensképesebb nyersanyag Segesvárt, Erzsébetvárosra vagy Medgyesre, de sőt Aradon is, mint itthon, honnan darabárúképen vagy nem teljes kihasználás mellett kellene az árut szerte küldeni.

Mint elárusító helye a gyártmányoknak is teljesen alkalmatlan hely, tehát kereskedelmi szempontokból egy 40 km. zsák és drága tarifájú rossz összeköttetéssel bíró város.

Magyarország egyik legnagyobb bükkfa-komplexuma ma a Nyárad, Kisküküllő, Fehérnyikó, Nagyöküllő, két Homoród és Vargyas forrás vidéke.

A bükkfa ma telített állapotban a vasutak keresett fája s e telítést az állam házilag végzi. Természetes, hogy egyik telítő telepnek ezen bükkvidék közepén kellene állnia. Mindez azonban nem is kérhető, míg olyan viszonyok állnak fenn, hogy az egymástól 20—50 km. távol álló erdők anyagát két-háromszáz kilométeres vasuti fuvarozással lehet megközelíteni nagy részét magasztott tarifával.

Ugyanilyen akadályok tornyosulnak minden más fanem kikészített értékesítése elé.

Általában minden gyártást, mi tömögembert is kíván, megnehezít ennek élelmezése, mert hisz a megyében minden kukoricza megvámolva jön a magas tarifák és kerülő utak által. Ez áll minden kiló műalmi lisztre, minden korb borra és sörre, némileg a szesze is. Tovább megyek, még a hus is drága e megyében. A marhahus fogyasztásának útját állja a rossz keresleti viszony s így a mészárosok az ország olcsóbb marháját kell, hogy kimérjék, bizott disznóból meg importuok van, nem állván hizláló takarmány olcsón rendelkezésre.

Mindezek végeredményében azt eredményezik, hogy ha a fa elfogy és a marha ára leszáll, itt újból előáll az a pangás, mi a múlt század

végén volt, de még végzetesebb alakban, mert azt akkor még az általános igénytelenség enyhítette s akik átvetették, rekompenciát nyertek a föld értékének emelkedésében és az érületlen erdők értéklésében, míg ez az igényesebb generáció kiszárvult talajjal fog a jövő reménytelenségébe nézni.

Kézenfekvő dolog, hogy ezen csak az által lehet segíteni, ha a klímának megfelelő nyers-termelést annyira bírjuk emelni, hogy az iparok bázisát képezze. Azonban kizárólag olyan iparoknak, melyek lehetővé teszik az olcsóbb marhatartást és maguk után vonják a talaj táperezének emelkedését, olcsóbbá teszik az élelmezést.

A gazdasági felvirágzás e neme volna reális, nem az, ha kapkodunk olyan gyáripár után, melynek semmi előfeltételével nem bírnak, mely itt a megélhetési feltételeket jobban megfontolva a megye ös lakosságára nézve, mint a mennyi kézzelfogható haszon belőle lenne.

Jövő közleményemben felsorolom mindazon jövedelmi forrásokat, melyek megnyitásának csakis a szerencsétlen vasuti viszonyok állják útját, gondosan kiválogatva azokat, melyek a mezőgazdaságra indirekte hasznossá válnak, de egyttal kerülve az oly iparágakat, hol az osztrák konkurrencziával kell küzdeni.

Aból mindenki könnyen meggyőződhetik arról, hogy mi rajtunk csak egy helyesen beállított vasuti fővonal segíthet.

Nem szabad e megye gazdasági pangását az ipari védvám hiányára tolni, hanem erélyesen sürgetni kell a gazdasági életet felvirágoztató fővonalat meggyéken keresztüli.

Politikai jegyzetek.

Székellyudvarhely, május 22.

Határozottan nagy tévedés volna azt hinni, hogy a mozgalom, amely a nagy függetlenségi tábor és az alkotmánypártot egymáshoz közel viszi és új pártalakulások útját egyengeti, ötletzerű eseménye volna a magyar politikának. Éppen nem olyan változás ez, amelyet megcsinálhattak volna egyes, ha még oly kiváló eszű

és nagy tudású politikusok, ha a magyar politikai fejlődés vaskövetkezésszerű törvényei nem sodorják őket erre az egyedül czélyszerű útra.

A Wekerle-kormány a paktumban foglalt kötelességeinek a javarészt teljesítette és már csak az vau hátra, hogy megcsinálja a demokratikus választói reformot, azt a választójogi törvényt, amely az országot alkotmányosabbá, a kormányzást pedig szabadelvűbbé tegye. Az új választói törvény megszavazása után jön a két évesnek tervezett, de négy esztendőig élő parlamentnek a fölözlatása, hogy a nemzet szélesebb rétegei küldjenek képviselőket az országházába. Természetes, hogy ez a legutóbbi dolog a legfontosabb és a képviselők szempontjából legjelentősebb esemény. A képviselők érzik, hogy fuj már a választások szele...

Tessék már most gondolkozó fejfel és tárgyilagoss itélkezéssel latba vetni, hogy a függetlenségi és az alkotmánypárt milyen jelszavakkal indulhat akár 1909-ben, akár 1910-ben a választási hadjáratba.

A tarthatatlan viszonyokból menekülni csak új pártalakulással lehet. Az alkotmánypárt kellemetlen helyzetből szabadul, a függetlenségi párt pedig talajt kap a cselekedetei alá: ez lesz az új pártalakulás első haszna. Mert cleddig a függetlenségi pártnak megvoltak az olvei, de nem volt alapja, amelyre állva, az olveit érvényesíthette volna; az alkotmánypártnak a lába alatt ott volt a hatvanhetes alap, de a kormányban és a többségben a függetlenségi elemek vezettek, még pedig olyan sikeresen, hogy az alkotmánypárt elől lojális falatul elcsípték a hatvanhetes olvek megszillárdítását. És olyan konokul és lelkesedéssel álltak be a Deák Ferencz politikájának a harcossai közé, hogy az alkotmánypárt egyszerűen fölözlegessé vált.

Az alkotmánypárt természetesen azt mondta: „Én nem akarok fölözleges lenni!“ A függetlenségi párt pedig azt mondta: „Én uralkodni akarok minden áron. Uralkodni csak nagy többséggel lehet. A többségben szükaégem lesz a mostani alkotmánypártiakra is!“

És megszületett az új pártalakulás gondolata, a magyar párt, amely mindenkit a keblére ölel, némileg megszünteti a mai magyar politika kasztrendszerét és a volt szabadelvűpárt értékes elemeinek aranyhidat épít, hogy újra az aktív politika földjére lépjenek. Ez az új pártalakulás második hasznos eredménye. Már amenny-

nyire eredménynek lehet nevezni az olveiktől elmaradt emberek talpraállását és az uralmat bebiztosító tömörülés elősegítését.

Mind között azonban kétségtelenül leginkább jelentős haladás az, amiről az új pártalakulást előkészítő politikusok — éppen a választók miatt — hallgatnak: a közjogi jelszavak kiküszöbölése és ami ezzel kapcsolatos, a gazdasági és szociális munkaprogramu megállapítása.

A szerdai nagy parlamenti eseménynek hatása alatt, amidőn a belügyi tárca költségvetése került a parlamentben tárgyalásra, mindenekelőtt arra gondolunk, hogy a fekete-sárga és a nemzetközi lelki hazafiak főleg azért kiabáltak a koalícióra a klerikális jelzót, mert Apponyi is tagja lett a kormányoknak. Minden efféle alak teljeszettel kiabálhatta, hogy Magyarország közoktatása a mágnások és papok rabjává, a felekezeti élet pedig a középkori spanyol inkvizíció szellemének rabjává lesz. Milyen szépen verte vissza Apponyi ezt a vádaskodást. Az ingyenes elemi népoktatás behozatala, a gazdasági és szociálpolitikai oktatás rendszeresítése a tanítóképzőkben, a felekezeti élet kulturmunkájának nagyarányú állami támogatása, a katolikus autonómia szervezése bizony nagyon furcsa színben tüntetik föl e vádaskodásokat. És eddig melyik nagy kultuszminiszteri szabadszellemmel jutott eszébe, hogy a felnöttek oktatását úgy fogja föl, mint szabad versenyt a társadalombontó törekvésekkel és hogy a közoktatási kormány erkölcsi hatalmát a magyar nemzeti társadalom nemzeti bélyegének konszolidálására használja föl, s még csak a gondolatát is eltávolítsa magától minden elnyomó törekvésnek? A felekezeti élet irányítását Apponyi Albert a nemzet erkölcsi egységének megalkotására akarja fölhasználni, nem szavakkal és frázisokkal, de annak a hatalomnak a latbavetésével, a melyet a magyar állam törvényhozása és kormányja a nemzeti élet minden szervével szemben bír. Azt csak el kell ismernie mindenkinek, hogy olyan miniszter, aki ilyen fontos dolgokat hámoz ki ügykörtének bonyolult aprólékoságaiból, sem a reakció, sem a felekezeti türelmetlenség szelleme nem nyűgözhet. Amint hogy a legsűrűbben nyüzsgő szunyograj sem képes a sas hatalmas szárnyalását lenyűgözni.

A Hargita vidékén.

— Irta: Merza Gyula.

Svájcznál még egyszerre nagyobb országrésznünk, a Kárpátok e leghatalmasabb tagja, a magas párkányhegyektől koszoruzott úgynevezett délkeleti felföld képeben a Közép- és Al-Duna síkságából védővárszerű bástyatoronyként emelkedik ki. Ennek a földrajzi individualitással fölruházott sziklavárak egyik legnevezetesebb természetes örödlénye a Hargita-hegylánc, mely a Székelyföld valóságos gerincoszlopa. A csik-gyergyói és háromszéki havasokból álló keleti határlánczattal párhuzamosan húzódnak az Erdélyi trachit-hegylánc, illetve a szükkebb értelemben vett Hargita csucasai u. m. a Kelemen-havasok Pietroszul-ja (2102 m.), a Görgevényi hegy csoport Mezőhavas (1777 m.), a tulajdonképeni Hargita hasonló nevű csúcasa (1798 m.), a Hermányi hegység Kakukhegye (1560 m.) és a Bodoki vagy Kászoni hegység Büdöse (1104 m.).

A Maros és Olt nyugati oldalán északról dél felé halad egész Kézdivásárhelyig a laza anyagból fölépült Hargita vulkánikus szerkezete, melynek due borvizforrásai szintén a régi tűzhányói működésnek a kétségtelen következményei.

Szorosabb értelemben azonban csak azt a 30 km. hosszú és 15 km. széles hegységet nevezük Hargita-hegységnek, mely a Maros forrásától kezdve déli irányban a 975 m. magas Tolvajosi hátság, a Hargita e széles és mélyen behorpadt tájáráig vonul.

Ez egyttal a határvonal a Hargita és a Hermányi vagy Baróti hegység között. Ha a szépen épült Székelyudvarhelyről Homoród-fürdő felé indulunk, Udvarhelyvármegye északkeleti határa felé tekintve egy zord, lakatlan, sötét erdős hegylánc áll ért: ez a Hargita, melynek 822 ezer kat. hold területéből 196 ezer esik Udvarhelyvármegyére.

Alsó szakaszában tölgy- és bükk-erdő, felső részén pedig fenyves. Belőle erednek a Kis- és Nagyhomoród, valamint a Vargyas-patak, melyek a hargitai fürdőhelyek édes olveit alkotják. Nem hiába nevezik a csiki krónika ezt a tágabb értelemben állítólag 7 nagy tömegből összetett lánczolatot Hét-havasnak, mert annak rákosi, csicsói, madéfalvi,

stb. Hargita név alatt ismert vonulata Orbán Balázs szerint is a Székelyföld legősibb anyahavasa.

A Csikországot Udvarhelyvármegyei elválasztó Hargita-hegység lánczolatán átvezető remek országút mentén három oldalról fenyvesektől védett regényes kis völgyben fekszik Homoród-fürdő. A Tolvajosi hágtól át Csikszeredától Székelyudvarhelyig terjedő 50 km. hosszú utvonal egész csoportját öleli fel a fürdőhelyeknek, melyek a csicsói büdös, Kéruly, Lobogó, Dobogó és Homoród képeben mintegy a Hargita vonulatához tartozni látszanak. Ennek a fürdő-csoportnak a legkiválóbbja Homoród, hol a hasonló nevű patak völgyében a Kis-Homoród és Szevespatak összefolyásánál 561 m. t. az. feletti magasságban bugyog föl a leggyitő és üdítő szénasavas források egész hálózata.

Már magában a Hargita-hegylánc, a hargitai fürdő, a homoródalmási cséppkőbarlang és a Székelyudvarhely környékéhez közelebb fekvő gyógyhelyek u. m.: Solymosy-soafürdő, Szejke, Korond megérdemelnék, hogy a turistáak érdekében ezen a vidéken zászlót bontva új életre bredjen — a háromszéki és gyergyói példájára — az E. K. E. udvarhelyvármegyei osztálya.

Az E. K. E. annalesaiban meg van öröklítve ennek az osztálynak a sikeres működése, mely a vármegye kalauzoknyvét is megírta és melynek kirándulásaitól visszhangzott nem is oly rég a Hargita. Pl. 12 év előtt felejthetetlen kirándulást rendezett ez az osztály. Udvarhelyről indultak hajnali 4 órakor a legsötétebb Hargitára az akkori alispán, mint oszt. elnök vezetése alatt, kinek nejjén kívül mintegy tíz hölgy és vagy 30 férfi alkotják a turistásgót.

A Homoródon csatlakozókkal együtt folytatták útjukat a Kéruly felé vezető s nemcsak akkor, de maig so valami kitünő mellékuton.

Itt a gyaloglásban az akkori főispán nyerte el a pálmát, példát adva a kedélyes kirándulási hölgytagjainak.

Kéruly-fürdőn diszes fogadtatás, a Kossuth-szikla fölávataése, néplümp és fényos társas lakoma feledteték a fáradalmakat.

A társaság nagy része ott maradt, de a kisebb vállalkozó csapat a krónika szerint elindult a csicsói Büdösbe.

Leiket kirázó ázsiai utazás után — ez utat sem javították meg valami jelentékenyebb módon — estére följutott a kis társaság a rengeteg erdőség közepette fekvő csicsói fürdőbe, mely már Csikországot területén ulti meg a szélviharoktól ritkán mentes Nagy-Hargita kemény homlokát.

Másnap korán mászták meg a Hargita tetejét, hová se ösvény, se ut, hanem a turista lelkesedés vitte föl öserdők közepette, szelvény által kidöntött fenyőkön, nagy köveken és sziklákon át a lelkes kis csapatot s köztük 4 hölgyet.

Ez az emlék lelesítette e sorok íróját is, midőn a Hargitát megpillantotta, de sajnos, hogy egyetlenegy társa se akadt s így a csicsói Büdöst s a halmási cséppkőbarlangot ki kellett kapcsolnia a kirándulások sorából.

Homoródon ismerősökre találva bejártam e kedves fürdőhely és környékének nevezetesebb pontjait.

Ez a székely fürdő Kápolnásfalva tulajdona, mely községhez a fürdőtelep fölött kigyózó széles és jó karban tartott országúton rövid órá alatt könnyen eljutva egyszer csak magunk előtt látjuk a Hargita hullámosan elnyuló erdő tömegét.

Ugyancsak ez a sötét méltóságos hegylánc bontakozik ki lépten-nyomon a Hívölgyön át teendő gyalog kirándulásunkon is, ha Szentkeresztbánya felé menet Lobogó, Dobogó és Kéruly fürdőket fölkeressük és Szentegyházassalva felé visszatérünk Homoródra.

Ez éppen egy napra való. Mikor ezt a körutat a nyáron augusztus közepén megtettem, még miundent találokztam fürdővendégekkel s a természet szépségeiben való gyönyörködést fokozta a sok üdítő fürdőre és ivásra csábító forrás, melyek a turistának ezen az istentől megáldott vidéken a leghivebb kísérői.

Amint erdőn-mezőn, vetésen és hegyen völgyön keresztül a Homoródról kiinduló gyalogsóvényon megérkeztem Szentkeresztbányára, legelőször is a „szász kolónia“ csinos öpületeitől tartott Dobogót jártam be, miközben az ott alálóban Nagyhomoród medre szélén rejtőzö borviz-köpből öltöttem szőjamat.

Megtekintettem a tükörfürdőt, s aztán a posztóványolókól zügö Rökaváronon át fölétáltam a vas-

HIREK.

Székelyudvarhely, május 24.

Az unitárius templom felavatása.
Ferencz József püspök megérkezése.

Nagy ünnepe van az udvarhelyi unitárius egyházközösségnek, körébe érkezett szorított püspöke: *Ferencz József*, hogy a megtartandó templomavatási ünnepélyen részt vegyen. Szeretettel jött, hiszen az ő pátriarkai szívében csak szeretet lakozik. Szeretettel fogadta körébe az egyház is, igaz szeretetét hasonlóval viszonzva.

Számtalan szorított tanujelét azon nagy vonalmanak, mellyel az itteni unitáriusok iránt viseltetik. Szinte felvillanyozódik, valahányszor a Székelyföldre jön, hogy hirdesse az igaz szeretetet. Magas polczán sem tagadja meg székely voltát, igazi örömmel szokott jönni, valahányszor alkalmá van, hogy hívei között megjelenjen.

Városunkból a püspök olé egy küldöttség ment le Héjjasfalvára, hogy már a megye határán üdvözölje a főpásztort. A vármegye alispánja *Sebesi János*, *Deák Lajos* gondnok, *Sándor Mózes*, *Mátéffy Domokos*, *Demeter Lőrincz*, *Barabás András* és *Pálffy Aladár* egyházi tanácsosok, a kikhez csatlakozott Székelykeresztúron *Szentkirályi Ferencz* huszázvezredes és *Gálffy Kálmán* főszolgabíró.

A gyorsvonat amint berobogott a segesvári állomásra, az ottan összegyűlekezett unitáriusok nevében üdvözölte *Raffay Domokos* keresztúrköri esperes és a püspök hálásan köszönte meg s őszinte örömet fejezte ki, hogy az elszigetelt nemzetiségi helyeken is olyan szép számmal vannak unitáriusok. Aztán átszállt a székely vonatra, amely körünkbe hozta.

A városunkból elébe utazott küldöttség Héjjasfalván üdvözölte az őz főpásztort, ahol *Sebesi alispán* mondott formás kis beszédet, melyre a püspök köszönetet mondott, hogy a vármegye határára elébe utaztak. Reményét fejezte ki, hogy babár más módon tiszteljük is Istenünket, mégis a hazaszeretetlen egyik vagyunk.

Más állomáson üdvözlések nem történtek, mert az utba eső egyházakba személyesen el fog menni s akkor fogják kifejezni tiszteletüket és ragaszkodásukat.

A helyi állomáson *Gotthárd János* üdvözölte a püspököt, a mire meghatottan és hálásan mondott köszönetet.

Azután megindult a hosszú kocsisor a templom elé, a hol az egyház nevében *László Domokos* kir. táblai bíró köri felügyelő gondnok mondott beszé-

det, kifejezvé őszinte örömet, hogy oljött körünkbe. A püspök végtelen hálával van oltolva Isten iránt, hogy megengedte érni miszerint ő adhatta át a templomot a rendeltetésének. Azután a templomot tekintette meg s átment *Jánosi Gyula* ügyvédhez, a hol el van szállásolva.

A püspök kíséretében városunkba érkeztek: *Végh Mihály* püspöki titkár, *Dr. Boros György* theol. dékán, *Páky Lajos* építész, a templom tervezője, *Hadházy Sándor* egyházi pénztárnok, *Kovács Sándor* tanfelügyelő és neje *Zilah*, *Ambrus Gergely* posta és távirada főtiszt Kolozsvár, *Hadházy Béla* és neje *Balászfalva*, *Pálffy Ferencz* ügyvéd Dicsőszentmárton, *Guidó Béla* esperes, *Szabó Albert* lelkész Székelyfalva, ifj. *Sándor János* Kolozsvár, stb. Keresztúron pedig csatlakoztak még *Gálfalvi János* és *Molnár Kálmán* lelkészek és *Kozma Endre* közjegyző.

A templom felavatási ünnepélye ma d. e. 10 órakor lesz. Déliben társas ebéd a Budapest-szállóban s esto táncestély lesz ugyanott. (tpa)

A községi elemi iskola elhelyezése.

A polgármester bizottsága f. hó 21-ikén *Gotthárd János* városfőnök elnöklété mellett ülészett, melyen a bizottság tagjain kívül résztvettek *Szobotka Rezső* kir. főmérnök, az államépítészeti hivatal főnöke és *Luliszky Ernő* kir. tanfelügyelő is. Az értekezleten *Szó Domokos* tanácsos terjesztette elő a miniszternek a községi iskola ügyében kelt leiratát, mely a tanfelügyelő átiratával egész terjedelmében a következő:

Polgármester urnak.

A vallás- és közokt. miniszterium f. évi február 21-én 20972. szám alatt kelt rendeletével a székelyudvarhelyi állami elemi iskola elhelyezése ügyében a helyszinére kiküldött központi közegének jelentése alapján a következőkről értesített:

Az állami iskola elhelyezésére eredetileg kijelölt *Solyomossy-féle* telektömböt az utcai vonal aránylag csekély kiterjedése és a hátsó részének meredek emelkedő volta miatt iskolai építésre alkalmasnak nem tartom. De nagy hátrányára esik ezen ingatlan az a körülmény is, hogy oly épületek is volna jelentékeny összeg mellett megvásárolandók, melyeknek értéke az állami iskola elhelyezésénél figyelembe nem jöhet. Íp ezen okból és mert kiküldött közegem illetékes helyen szerzett értesülése szerint csak jelentékenyebb összegre tehető alapcsövezési munk-

kák végrohajtása után volna az állami iskola épülete az egészségügyi követelményeknek megfelelően biztosítható: — nem fogadom el az állami iskola elhelyezésére a két szomszédos ingatlanul kiegészítendő *Szabó-féle* telokrömböt sem; figyelembe kell továbbá vonnem e két ingatlanról azon körülményt is, hogy az állami iskolai szervezés éttelmében az évi községi hozzájárulás és az % -os iskolai adó terhére felvehető kölcsöntöke, tekintettel az építés és beutazásra fordítandó összegre, mely mintegy 165 000 koronára tehető, egyik ingatlan megvásárlására sem nyujt kellő fedezetet. Ís épügy, amint nem kívánom a város által megajánlott évi hozzájárulás mérvének az emelését, nem helyezhetem kilátásba azt sem, hogy a tárcza részéről nyujtott kedvezményeket növeljen. Nem is tartom azonban ezt másrészt szükségesnek sem, mert központi közegem jelentése szerint a *Nagyküküllő* jobb partja és a helyi érdekű vasút között a városnak tulajdonát képező oly terület áll rendelkezésére, melyből az állami elemi iskola számára szükséges, alkalmas telek kibasítható.

E rendeletből kifolyólag megkoresom polgármester urat, hogy a kir. államépítészeti hivatal által megjelölendő helyen, a tervezett törvényhatósági ut mentén 1600 négyzetögl kiterjedésű területet engedjessen át a amennyiben a város kedvező határozatot hozott, azt törvényhatósági jóváhagyással látassa el. Minthogy azonban az állami iskola épületét e telken a vallás- és közokt. miniszterium csak akkor építtetheti föl, ha a város főterétől a *Küküllő*ig vezető új utcanyitási intézkedéseit végrehajtja s ezen utca folytatásaként az új vasúdt felépül, addig, míg az új iskolai épület rendelkezésének átadható lesz, az állami elemi iskola számára szükséges ideiglenes helyiségekről a városnak kell gondoskodnia. Amennyiben pedig ezen elhelyezés részben csakis bérhelyiségek után volna biztosítható, ezen helyiségek bérének megfelelő összeget az % -os iskolai adóból, mely az évi hozzájárulással együtt a felveendő kölcsön törlesztésének kezdetéig természetesen az állami iskolai pénztárába beszolgáltatandó, a városnak viszszaengedi.

Ezen elhelyezés mellett esleik annak szükségesége, hogy *Szombatfalva* városrészben külön két tantermes állami elemi népiskola létesíttessék. Ehelyett azonban egy központi és 14 tantermes épületet fog a vallás és közokt. miniszterium emelteni.

Megjegyzem, hogy az építési tervet és költség-

művekhez, hol az izzó lóvából különböző használati eszközök, jobbra üstököt öntöttek. Majd *Lobogó-fürdő* megfürdőve hirtelen megebédeltém és egy utközben kínálkozó alkalmatossággal *Kérulyba* kocogtam.

Szentegyházfalutól keletre a legpompásabb erdőrégek közt kanyarog utunk a *Tolvajos-bágyó* innen a *Gyepű-patakhoz*, majd a *Vargyas völgyébe*, hol festői sziklacsoporthoz aljában fekszik a kis fürdőtelep, mely ösényesek között, ott a *Hargita* tővében a vadregényesség rongyos köpenyével igyekszik takargatni kezdetlegességeit. Az első délutáni órákban alig találkoztam valakivel, és egy kies ponton megzisedelve tarisznyám tartalmát, kellemes pihenő után gyalogszerrel elindultam. Már folbukott a *Hargita* sötét gerince felett a tele hold vöröse tányérja, mikor a *Tolvajos-hágyón* tova húzódo országútra leereszkedve a szentegyházfalvi vendéglőbe egy kis frissítőre betértem.

Mult évi augusztus 12-én hatalmas vihar vount el a *Hargita* fölött és elmosta az utporát, ugyanarra, hogy a híres állami ut köbördait csapazon és keményen éreztem lépteim alatt.

Ózondus illatos levegő, sötét kék fenyveserdő, a kék menyebolt és a ragyogó verőfény voltak kálanzaim, mire reggeltől estig terjedő barangolásaimból és a *Hargita* felsőleges szépségeiben elmerülve főhadiszállásomra *Homoródonra* visszatértem.

Sajnos, hogy egy magamban a *Hargita*-tetőre nem mehettem, mit nemcsak a vállalkozó társak bíánya, de talán inkább az említett nagy eső által foláztatott erdei ösvények siralmas állapota hiúsított meg.

Egyik udvarhelyvármegyei tagtársunk azonban, kit *Homoródon* családi körben meglátogattam, megígérte, hogy ezt a kirándulást le fogja írni folyóiratunk számára.

Homoród-fürdő szépen fejlődik s a *Hargitáról* elnevezett villákat ma már egyre több kényelmes épület igyekszik célszerű berendezésével fölülmulni. Magánvillák is kezdenek épülni.

Egyik látóvilója *Homoródnak* a legujabban fölfedezett bősorrású „*Székely-szeltersz*“, mely nem is hátrányára, abban különbözik a valódi szelterszi

viztől, hogy 1 gr. al több benne a szénasav és 1 gr. al kevesebb benne a konyhasó.

Ezt a *Kápolnásfalvától* (a régi *Oláhfalva* elnevezés oltúnt) három kilométer távolságban fekvő gyógyító forrást az ott is kolóniát alapítani kívánó szászokkal szemben *Dániel Károly* székely birtokos vásárolta meg a lövétei atyafaktól.

Egy lelkes toll azt írta erről a vidékről, hogy a 3 km.-nyi uton fötaláljuk „a *Szurdok* főnségét, *Gyalár* káprázatot és a *Szent-Anna-tó* misztikus csodáját.“ Ha e színes jellemzésben van is valami az elragadtatásból, annyi bizonyos, hogy a bizarr trahit-sziklak, a buja növényzet toronymagas összevisszasága a vadregényesség bélyegét nyomja e kirándulóhelyre.

A *Homoródtól* mintegy másfél órai ut végén 100 méterrel alább fekvő szelid völgy tágulatában forrik a *Székely Szeltersz*.”

Jól jegyezte meg valaki, hogy a t.áni szirtok tömkelegének terbe alatt roskadó kőncseppjei azok a szénasavas pezsgő gyöngyszemek, amelyek nagy erővel törve fel, a legzamatosabb burvizzé csapódnak össze.

Ez a dus szénasavtól magasan lobogó, hullámtörvő forrás óránkit állítóg 3 1/2 millió liter vizet bocsát ki a föld kebeléből.

Ez a forrásvíz, melyet *Homoródon* a fürdővendégek előszeretettel isznak, egyik kincse a *Hargitának*, mely szintén reklámra vár.

A napfölkeltében gyönyörködve vettem bucsut *Homoródtól*, mikor harmadnap reggel a 861 m. *Czekend-tetőn* keresztül *Székelyudvarhely* érintésével *Szejké* fürdőre hajtottam.

Ott a borvizfürdő és ivó forrás megtekintése után a kriptakulcsot megszereltem s azzal kezemből folsétáltam az országúttól balra eső hegyoldalszékeny meghúzódó sírboltba, hol báró *Orbán Baláza*, a *Székelyföld* hírneves leirója alusza örök álmát.

Fordult a kulcs a zárban s a kitárt ajtón át a napfény ragyogó augarai verőfények vicszra a *kápolnászerű* kis fulke bätterében lévő cserkőporsókról, melyek egyikén nagy betűkkel olvasható a rajongó nagy székely neve: *Orbán Baláza*.

Nagyboldogasszony napja volt és ünnepi hangulatban megilletődve rebegtem rövid fohászt a székekelyek e kiváló emberének a nyugvóhelyénél.

Az ő hazaszeretete és hazafias lelkesedése szülte azt a jellehet már sok tekintetben elavult, de még ma is nagybecsű munkát, mely a *Székelyföldnek* a honismertetés szempontjából jelenleg is egyik legkimerítőbb tájleírása.

Orbán Baláznak sok vidéket kellett turistamódra gyalogszerrel bejárnia, hogy az a monográfia megszületthessék, melynek javított újabb kiadása illetve átöltozása egy vagy más formában nem szűnt meg foglalkoztatni a székolyság barátait.

Hiszen könyvtáraink ez óedi művéből, más híjján, maiglan is nem egyszer merítgetünk. Szejkének még nem voltak képes lapjai, mikor ott jártam, de biztattak, hogy éppen az nap készültek az első fölvételek. Lehetséges, hogy ezt a jelszót a kérezősködők megnyugtatóására régóta mondogatták.

Egyes székelyek története, földleírása és néprajzának modern alakban való megírásáért lelkesedő turista barátomat mégis sikerült egy ott vásárolt képes lapon üdvözölnöm, de mint utóbb kiderült, a meghorraválozott ember nem pótolta a hiányzó postaszekrényt s így ez a levelezőlap nem jutott el rendeltetése helyére.

Talán azért nincsenek a *Szejkének* képes lapjai, mert e levélvédő intézmény ottan teljesen ismeretlen.

Több virágzó község érintésével folkapaszkodtunk a *pálfalvi* tetőre, hol bucsuzól még egyszer előtűnt a maga teljes fonságében a *Hargita*:

A lejtős uton csakhamar *Koronra* érkeztem s ott a 12%-os hideg fürdőben fölirsúlve rövid vililás reggeli után *Parajd* fölé folytattam utamat.

Gyönyörű naplementi fény ragyogta körül a *Szováta* község fölött emelkedő *Kápolna-dombot*, mikor a *Sókarpátok* és a *Medve-tó* bívós-bájos birodalmát sok kedves ismerőssel újra viszontláttam.

vetést a vall. és közokt. minisztorium fogja elkészíteni, amint a szükséges terület átadására vonatkozó határozat a törvényhatóság részéről jóváhagyást nyert.

Kulisecky, tanfelügyelő.

A minisztori leirattal egyidejűleg előterjesztette a polgármester Bodó városi mérnök és *Haberstumpf* Károly építész, mint kiküldött szakértők által felvett helyszínrajzot is, melynek alapján a kijelölt egy hold terület megadását a bizottság a képviselőtestületnek javasolni fogja.

Miután az iskolának a sétatér és a csemeterkört közé való felépítése az új utca megnyitásához és vashid építéséhez van kötve, a bizottság tárgyalás alá vette a kiküldött szakértők által a kisajátításra tett javaslatot is. A bizottság a 681 □-os kisajátítását egyezség, esetleg hivatalos eljárás útján, mintegy 15 ezer koronában elhatározta, ugyancsak a tanfelügyelő megkeresésére a Polgári leányiskola részére, a községi iskolának kijelölendő telek mellett ugyancsak egy hold terület megadását a közgyűlésnek ajánlja. Végül elhatározta a bizottság, hogy a vashid felépítése és a folytatálagosan vezetendő törvényhatósági út kiépítése érdekében bevezetett tárgyalásokat megszünteti.

A bizottság javaslatai a legközelebbi városi közgyűlés elé kerülnek.

Házasság. Dr. Kovács Jenő és *Martinovits* Helénke, *Martinovits* Szilárd pézstárnok bájos leánya, f. hó 27-ikén tartják esküvőjüket.

A Jótékony Nőegyesület választmánya a múlt vasárnap Dr. *Szabady* Ferencz elnökölte alatt ülésezett, melynek főtagja Dr. *Damokos* Andor elnök lemondása volt. *Damokos* Andorné, ki nyolc évben kerestül a legnagyobb odaadással, tapintattal és köztisztességgel vezette az egyesületet, támogatta az árvák ügyeit, segítette az elhagyottakat, az elnökkégről történt lemondását mély sajnálattal vették tudomásul, érdemeit jegyzőkönyvbe iktatják, a a tagok körében gyűjtést rendeznek egy díszes emlékalbum készítésére, melybe a jegyzőkönyvi kivonatot helyezik el a tagok aláírásával. Az emlékalbum elkészítésével a titkárt bízta meg a választmány. Az elnöki teendőket a január havi általános tisztújító közgyűlésig az alelnökök végzik. Ezután a titkár számol be a fillérestélyek jövedelméről, ez évben 340 korona folyt be a fillérestélyekből. A választmány ezután fejezi ki köszönetét a rendezőknek és szereplőknek, valamint a helybeli két lap szerkesztőinek, kik szívesek voltak ez évben is teret engedni lapjaikban, a Nőegyesület közleményeinek.

Tanári beiktató. A keresturi unitárius gimnázium igazgatósága f. hó 26-án délelőtt 10 órakor a gimnázium nagytermében tanári beiktató ünnepélyt tart. Tárgysorozat: 1. Himnusz, Glucktől. Eneki az ifjúsági dalkör. 2. Megnyitó beszéd. Tartja vargasi *Daniél* Lajos gimn. felügyelő-gondnok. 3. Székfoglaló értekezésüket olvassák fel az alább megjelölt címekkel: a) *Nagy* Lajos tanár: Népművészeti emlékeink; b) *Gálfalvi* Sámuel tanár: A jellemképzés fontossága magyar középiskoláinkban; c) *Szentmártoni* Kálmán tanár: A történettanítás újabb irányjai; d) *Péter* Lajos tanár: Arany Toldijának nevelő jelentősége. 4. Beiktató beszéd. Tartja *Pap* Mózes igazgató. 5. Szózat, *Vörösmartyól*. Eneki az ifjúsági dalkör.

A villamos világítás próbáját, ha ismételtén akadály nem jön közbe, ma este megadják. Egy néhány napot át az akkumulátorokat töltik meg, majd pedig a jövő hét vége felé a rendeltetésének átadják.

Az udvarhelymegyei tanítóegylet székelykereszturi főkköre folyó hó 20-án *Simenfalván* tartotta meg tavaszi rendes gyűlését, a kör tagjai, *Kulisecky* Ernő kir. tanfelügyelő és *Chalupka* Rezső tanf. tollnok, valamint nagyszámú érdeklődő közönség jelenlétében. A tárgyaiban gazdag gyűlés, melynek minden szereplője egyenes oldattal meg feladatát, érdekes és eszmécsere adott alkalmat. Ugyanis *Simó* Lőrincz felolvasásában rámutatott arra, hogy a tanító szociális munkássága kérdéseit az iskolában, azonkívül az ifjúsági egyesületek, gazdakörök, szövetkezetek szervezése, vezetése, a felnőttek oktatása, segítsége által véli megoldhatónak. *Mig Sadsa* Béla köri elnök, ki meggyitójában rövid eszmefuttatást tesz a tanító életén, eltiltana a tanítótól minden mellékfoglalkozást, a kertészet és gyümölcsészet kivételével, hogy ereje, gondolkodása csak az iskoláé legyen. Biz ez így lenne a legjobb, hisz e mellett bizonyít a tanító közvéleménye is; de addig is, míg az állam gondoskodhatik minden községben külön-külön egy szaktanítóról, ki elvégezze mindazt, mi most az iskolán kívül a tanító vállaira nehezedik, viseljük békán a terheket, mert elhanyagolása a nép károsodását vonná maga után. A gyűlés a délutáni órákban ért véget, mely után az ifjúsági egyesület otthonában közömbös volt. (—a—t.)

Konfirmáció. A helybeli református egyházközségben a szokásos konfirmáció az idén, áldozó csütörtökön, illetve a rá következő vasárnap fog megtartani. A növendékek kikérdezése áldozó csütörtökön, május hó 28-án d. u. 3 órakor és a konfirmált növendékeknek az urvacsova kiosztás május 31-én d. o. 10 órakor lesz.

Halálozás. *Vári* Albert unitárius lelkész nejét született *Ferenczy* Annát súlyos csapás érte: édesanyja született *Siménfalvi* Anna f. hó 21-ikén éjjel, életének 65-ik évében Felsőrákóson elhunyt. Halálával férjét *Ferenczy* Lajos nyug. tanítót, valamint gyermekeit: Dr. *Ferenczy* Géza országgyűlési képviselőt, *József* gyógyszerészt, *Tildát* férj. *Lőrinczy* Istvánút, *Annát* férj. *Vári* Albertot, *Zsuzsát* férj. *Láfy* Ödönét és *Ágnes*t, ugyazintén számos rokont borított gyászba. Temetése tegnap délután volt Felsőrákóson nagy részvét mellett.

Működvelői előadás. Mint jeleztük, az imént szerepelt működvelők joles gárdája magát kiegészítő, pünkösöd másodnapján, a Budapest-szálló színháztermében sétatéri padok beszerzésére *Csik* Gergely *Ceifra* nyomorúságát adja elő. A nagyközönség bizonyára méltányolni fogja a működvelők fáradságát és azt a célt, melyet kívánni szolgálnak és tömeges pártfogásával fogja azt honorálni. Kétségtelen az, hogy a közelmúltban és jövőben nem ment mulatság olyan praktikus célra, mint éppen ez, amely nyíltan a város társadalmának egyetlen kézüllő szórakozó és sétahelyét kívánja beruházni, otthonossá tenni. A város társadalmának főlegesen azt magyarázni, hogy mit ér és kell gondozni mellette mit fog érni az a kicsiny sétatály, s éppen azért az a meggyőződésünk, hogy lelkes működvelőink munkáját a város társadalmának osztály különbség nélkül fogja támogatni, a mivel magának nemcsak lélekmevelő szórakozást szerez, de elsőrendű közszolgálatot is.

A szent Ferenczrendiek vezetése alatt álló római-kath. elemi fiúiskola növendékeinek tanévzáró vizsgái holnap, hétfőn, f. hó 25-én lesznek, még pedig d. e. 10—12-ig az I. és II. oszt., délután a III., IV. és V. osztályok, melyre a t. szülőket és az érdeklődőket tisztelttel meghívja az igazgatóság.

A Székely Társaság a múlt vasárnap délután *Mátéfy* Domokos pü. titkár elnökölte mellett ülésezett, mikor a választmányt megalakították. Ezután a Székely szövetséget gyűlésen Székelyudvarhelyen való megtartására, Dr. *Paál* Árpád titkár indítványára lelkes szava meghívással meghívni határozta. A gyűlés idejének megállapítását a Szövetség elnöksége bizzák, azonban aug. második felét hozzák javaslatba.

A Polgári leányiskola záróünnepélyét f. hó 31-ikén délután 5 órakor tartja meg a Budapest-szálló nagytermében a következő műsorral: 1. Himnusz, Kölcseytől, éneklők a növendékek. 2. A hü lényuka, Győry V., szavalja *Solyomossy* Anna I. o. t. 3. Spanyol-tánc. *Moszkowsky*, zongorán játszik *Kassay* Margit IV. o. t. és *Kovács* M. IV. o. t. 4. A szarkaláb, irta: *Tompa* M., szavalja *Véty* Piroka II. o. t. 5. Népdalok, éneklők a növendékek. 6. Meenyországi, irta: *Váradi* A., szavalja *Tompa* Márta III. o. t. 7. Duet, éneklők *Farczady* I., *Gyertyánossy* E., zongorán kíséri *Lautzky* M. IV. o. t. 8. Miczike, magánjelenet, irta: *Kövr* I., elmondja *Orbán* Elíz IV. o. t. 9. A peroczos, *Matolcsy* Páltól, *Gianetta*, olaszul, *Lárléto*, *bretagnoi* dal, éneklők a növendékek. 10. Szép Ilonka, *Vörösmarty* M., melodráma; szavalja *Kovács* I. IV. o. t., zongorán kíséri *Demény* Bella IV. o. t. 11. Czilike völgyéne. *Vigjáték* I. felvonásban. Személyek: *Ambarbóy* A., *Gyertyánossy* E., *Demény* B., *Paschek* M., *Kriza* A., *Kovács* M., *Farczady* I., *Kassay* M., *Péter* M. IV. o. t. 12. Rákóczi-induló, éneklők a növendékek.

A Polgári Önképző-Egylet a múlt vasárnap tartotta rendes közgyűlést *Solyomossy* Endre elnökölte mellett. Az elnöki megnyitó után *Csillag* József egyt. titkár totto megjelentését, hü képét adván az egylet múlt évi működésének. A f. évi költségvetés megállapítása után, a régi tisztikart újra megválasztották.

A Vadásztársaság f. hó 21-ikén *Irád* Gyula kir. erdőmester, társasági intéző elnökölte mellett rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés egy néhány új tag felvételére tett megállapította a folyó évben fizetendő lópenzeket és díjakat.

Alapszabályjövahagyás. A vall. és közokt. ügyi m. kir. miniszter az udvarhelyvármegyei tanítóegylet népiszkolai tanszermuzoumának új és a vármegyei tanítóegyletnek módosított alapszabályait f. évi április hó 29-én 35.992. sz. a. kolt rendeletével jóváhagyta. Utóbbi azou hozzáadásal, hogy a tanítóegylet minden közgyűlési határozata első fokban Udvarhelyvármegye kir. tanfelügyelőségéhez és másod

fokban a vall. és közokt.-ügyi miniszterhez 15—16 napi záros határidő alatt megfeleltethető.

x Szövetkezeti közgyűlés. A székelyudvarhelyi ipari-és gazdasági hitelszövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja, ez évi rendes közgyűlést május hó 24-én, d. u. 3 órakor tartja a szövetkezet helyiségében. Megnyitja a tagok, ez alkalommal, kellő számban meg nem jelennek, a közgyűlés május 31-én d. u. 3 órakor fog megtartati. *Az igazgatóság*

KÖZGAZDASÁG.

A közlegelők túlterheltsége.

Alakítsunk állattértékesítő szövetkezetet.

Székelyudvarhely, május 22.

A székely gazdaság az orsz. szokása, hogy nem nézve az állat minőségét, csak arra törekszik, hogy sok marhája legyen, az idén kegyetleül megbosszulja magát.

Általános a panasz, hogy a „marhának nincsen menedéke.” A vásárokon csak eladó van, vevő nincs. A drága szénán kitöltött marha ára tavasszal sem emelkedett, de nem hogy emelkedett volna, hanem még eladói sem igen lehet, mert kevés a vevő. A magyarországi uradalmak tisztviselői, az ordélyi vásárokon oly megbecsült és keresetű emberek, hogy igazán nagy kérdés, hogy hogyan fog a legelőterülettel túlarányban levő állatsorda az idén megélni akkor, ha egy átlag hold közlegelőre 2 darab marha jut legeltetésre?

Odahaza „kóst” nincs, hát kicsapja a legelőre az ökröt is, a meddő tehenet is és a tinó bínót is. Így azután az idén a közlegelők, dacára a kitűnő vegetációnak, a szépen indult fűnövérsnek, már most olyan korpának, úgy le vannak rágva, hogy igazán nagy kérdés, hogy hogyan fog a legelőterülettel túlarányban levő állatsorda az idén megélni akkor, ha egy átlag hold közlegelőre 2 darab marha jut legeltetésre?

Ott, hol a gazdák löherét, luczernát, zabosbükönnyt, zöld szentjános rozsdát tudnak kaszálni, még nincs baj, de a hol a gazdák még mindig nem jutottak a gazdálkodás ezen fokára, és még mindig csak a „roglóre” támaszkodnak, a leromlott, koplatatott, elértéktelenedett marháikkal mit fognak csinálni, az nagy kérdés.

Ideje volna már, ha a legelő rendtartások, melyben a közlegelő területével és minőségével arányban meghatározottanék a felhajtható állatok száma is, hatósági tonletbe léptetnének. Másik nagy és eléggé el nem ítéltendő rossz szokás az, hogy a juhokat mielőtt a marhacsorda a legelőre hajtatták, megvárják áprilisban a gyenge és sarjadzó fűnövérs legelőjén. Tehát épen akkor, mikor a gyenge fűnek a legnagyobb védelemre és kímélésre volna szüksége, hogy a szív levelek kifejlődhessenek.

Nemhiába mondja a porosz gazda: „a juh körme arany, foga mérég,” hanem hatalmas pusztítást okoz a juh a zsonge fűnövérsben, nemcsak „mérgefogaival”, hanem „aranykörmeivel” is különösen esős időben kitiprasztja.

Föltétlenül szükséges a legelőrendtartás hatósági utalás való rendezése.

A marhárák esése országos baj. A „Gazdasági Lapok” ezen kitűnően szerkesztett fővárosi száklap a következőket írja:

„Gondolkodóba ejti a gazdákat, hogy mi az oka annak, hogy az állattiprásokon oly nagy árhányatlás következett be. A bécsi vágóhíd marhapiacban 25—30%-kal olcsóbb a marha, mint volt egy év előtt. A vidéki vásárokról a gazdák visszahajítják marháikat s csak ha okvetlenül kell, aduák el. A losonci vásáron most 9—12 forintig volt az ökrök pára, a tavalyi 15—20 forinttal szombou. A jarmeslökrök ára is leesott. A vágómarháé meg pláne. Pedig a kapuk Szerbia-felé még csukva vannak. Mi lesz akkor, ha azok is ki nyílnak? A gazdáknak ez a baissa annyival is inkább keblemetlen, mert a firtos szálns takarmányokkal tolettelték ki állataikat. Tez merdek milliott vesztenek a gazdák az idén az állattartás révén, annyival is inkább, mert a börök ára is leszállt és a gajpu is 20—25%-kal olcsóbb, mint tavaly volt. Csak a bizott dísznőnek van halhatatlannul nagy ára. Ez az egyik czikk tartja meg magát. A szarvasmarha ár nagymérvű csökkenésének oka a kivétel udvarányu csökkenése. Sokkal kevesebbet vittünk ki Ausztriába, mert Ausztria is most sokkal kovesebbet vihetett ki Nemetországba. A demotországi marhacsökkenés érvényesült nálunk is. Lesz-e javulás aratás után? Ez kérdés, a melyre ezidőszertit felelni nem tudunk.”

A kétféle baj ollon tehát a védekezés ez volna: 1. a közlegelők túlterheltsége ellen a legelőrendtartások érvényre juttatása és a legelőre hajtható állatok számának meghatározása; 2. a föllegebon maradt állatok állattértékesítő szövetkezetek, vagy pedig jobban mondva az egész vármegyre kiterjedő egy ilyen nagyobbbszabású szövetkezet által való eladása.

Ha ilyen szövetkezetek iránt érdeklődés mutatkozik és a gazdák belátják annak szükséges voltát, akkor az hamarosan létre is volna hozható.

NYILTTÉR.

A szerkesztő úr üzen . . .

(Válassz a „Sz.-udvarhelyi” című lap május 14-iki számában megjelent „Szerkesztői üzenet”-re.)

Deréki Antal ur, a „Székelyudvarhely” című lap ezidő szerinti felelős szerkesztője, már másodjára teszi magának azt a bátorságot, hogy minden elfogadható ok nélkül önmaga tör és durván támad. Első kirohanása a múlt nyáron történt, azt elhallgattam, mert úgy gondoltam, hogy kiméletet érdemel, mivel őreg szolga és ilyen korban többet megenged az ember magának, mint a mennyhez tulajdonképpen joga van.

Az őreg azonban az én elnézésemmel visszaélt, olyan hibába esett, mint a pajkos gyermek, kit, ha erősebb fenyegetés nélkül hagyunk valamely pajzán cselekedeteért, ugy kedvet kap, azt többször is megismételi.

Miután egy csepp élvezetet sem találok abban, hogy önzetlen munkálkodásomért durvaságokat vájak zsebre, kötelességemnek tartom, a kiméletlen sértetésekkal szemben erőlyosan állást foglalni, a minősíthetetlen támadást kellő értékére lezállítani és Deréki ur eljárást a leghatározottabban visszaütasítani.

Kötelességem ezt tenni azon önnálló működési hatáskörrel bíró bizalmi állás tekintélyének megóvása szempontjából is, a mely állást a Nagyméltóságú földmivélségi m. kir. kormány kegyes jóvoltából szerény erőmmel betöltök.

De parancsoló kötelességemmé teszi a sértések megtorlását azon rangom is, amelyet koronás királyunk kegyéből, a honvéduházar tisztikar tartalék állományában elfoglaltok.

Hogy az igen tisztelt olvasó közönséget meggyőzzem, a nyugalmazott vándor asztalosművész ur durva támadásainak alaptalanságáról kénytelen vagyok az eseteket krónikus sorrendben előtárni.

A múlt év július havában történt, hogy az Udvarhelymegyei Gazdasági egyesület megbízásából, egy pár sazkférfival elmentünk Bonyhád vidékére és ottan nyész-állatokat vásároltunk, amelyeket azután a megyei népies tojásételek felvirágoztatása szempontjából, az egylet tagjai között előnyös feltételek mellett kiosztottunk.

Ezen kirándulás alkalmával szerzett tapasztalatainkat és azon kedvező benyomásokot, a melyek a bogyézi idegen ajku földmivelő nép portáin és istállóiban figyelmünket megragadták, tanulmány tárgyává tettem és idehaza „Bonyhád és Muraköz” című alatt a Székelyudvarhelyben megjelent két helyi újságnak felhasználás végett beküldöttem.

Czélom az volt, hogy azon gazdasági eredményeket, amelyeket a Bonyhád vidéki sváboknál észleltünk, az itteni lapok útján, az állatonyászó közönség legzélesebb rétegeiben ismertette. követendő példát állítsunk a kor követelményeivel lépést nem tartó szélely testvéreink elé.

Dolgozatomat mind a két lap közölte, de mikor Deréki szerkesztő ur látta, hogy cikkem a társulásban is megjelent, a „Székelyudvarhely” 1907. évi 61-ik számának szerkesztői üzenetében reám tört, személyeskedéssel vádolt, igyekezett dolgozatom értékét lebecsülni, csekélységemet neveléses szinben feltüntetni, csapdán csak azért, mert elég vakmerő voltam azon szakirói jogomat gyakorolni, mely szerint a közérdekelt szolgáló ismeretterjesztésnek azon módját választottam, mely a gazdaközönség legzélesebb rétegeihez vezet.

A t. felelős szerkesztő urnak imétiékben felsorolt ténykedéséből meggyőződést szerezhet az olvasó közönség arról, hogy az az ember szolgálja-e valóban a közérdeket, aki közgazdasági dolgozatait, írói tiszteltidjára való reflektálás nélkül beküldi több helyi lapnak, vagy pedig az, aki csak egyoldalúan, szikárolag a maga olvasóinál akarja azokat értékesíteni, tehát kerékkötője akar lenni földmivelő népünk létezőiket szolgáló gazdasági szakértelem nagyobb arányu terjesztésének?

Hogy milyen más néző pontból fogják fel a helyzetet országosan ismert elsőrangú lapok. mutatja az a körülmény, hogy európai hírű, nagytekintélyű gazdasági íróink ugyanazon dolgozatait, egyidejűleg több újságban is megjelennek.

Hogyha pedig mi, kint a periferiákon működő csekély erők, követjük a gazdasági akadémiák tudós tanárainak helyes példáját, akkor minket a vidéki sajtó ilyen kvalitásu szervei, mint Deréki ur, igyekeznek a szerénytelenség köppenyébe burkolni.

Akik engem ismernek, tapasztalhatták, hogy a szerénytelenség a dicsekvés nem tartoznak tulajdonságaim közé.

A mai napig senkinek sem mondtam el és most sem dicsekvéssel teszem, ha felemlitem, hogy „Bonyhád és Muraköz” című dolgozatomat, melyért Deréki szerkesztő ur kiméletlenül ledorongolt, elolvasva Pirkner János miniszteri tanácsos ur is Öméltóság abban a nem remélt megiszteltetésben részesített, hogy az „Erdélyi Gazda” című lap múlt évi augusztus 25-iki 34. számában az én cikkemre vonatkozó fejtegetései közben, a többek közt azt írja tanulmányomra, hogy: „Czirmes Bálint ur Bonyhád és Muraköz című cikkének nagyon érdekes fejtegetései” stb majd így folytatja: „Anélkül, hogy Czirmes cikkének rendkívüli becsét és értékét érinteni kívánám” stb.

Nekem nagy elégtételül szolgál, hogy egy olyan illusztris szakiró, mint amilyen a hazai állatonyászó-tudományok vezetője Pirkner János miniszteri tanácsos ur Öméltósága, kedvező szinben emlékezett meg azou dolgozatomról, a mely Deréki szerkesztő ur igényeit nem elégitette ki, a amelyért velem gorbomáskodni jónak látta, mert ugy látszik, hogy ő, e tekintetben hivatottabb kritikust fedezett fel önmagában, mint amilyen a hazai állatnyászó-tudományok vezetője.

Elősoroltakból tájékozást szerezhet a lap olvasó közönsége, hogy milyen tapintatosságáról tesz tanu-ságot Deréki ur múlt évi kirohanása.

Ugy látom, hogy nagy szálla vagyok Deréki felelős szerkesztő ur szemében, mert dacára annak, hogy én vele közvetlenül soha sem tárgyaltam, tehát őt meg sem bántathattam, most újból ellenem fordul, s a „Székelyudvarhely” ez idői 39. számában, a múlt évvel sokkal élesebben, durva támadásban részesít. Körülbelül azt hiszi, hogy egy állami tisztviselővel szemben is olyan kitételeket használhat, uniót amilyeneket valószínűleg használhat színházi rendező korában, s művész kollégáival való érintkezések alkalmával. Hát nagyon csodálom tisztelt Deréki ur, ha azt véli, hogy sokáig lehet büntetlenül a tilosban járni. Most már ideje, hogy végre leszámoljunk.

Az ön szerkesztői üzenete csak egy bemzseg a személyes élel sértésektől. Nézzük csak a kedves jelzőket: „tapintatlan” — „rosszakaratu ferdités” — „kiméletlenül vádol” — „feltételezőnk annyi emlékező tehetőséget a tanár urná” — „nem volt már túrelme bevárni, hogy nevét nyomtatásban meglát-hasson” — „nem tanácsos elferdíteni” — „nem egyenesen mér” — „vaktában vagdalokozik.”

Hát kérem szépen tisztelt Deréki ur, méltó-tassék tudomásul venni, hogy az én egyéni ízlésem tiltja azt, hogy az ön minősíthetetlen támadásait, hasonló durvaságokkal viszonozzam. Ezzel be is fejezhetném a két rendbeli szerkesztői üzenetére adott válaszatomat, csupán csak a történeti igazság feltárása s a lap olvasó közönségének tájékoztatásaképpen írom még le a következőket.

Egyik ismert nevű közgazdasági írónk egy művet adott ki. Erről a könyvről én bíralatot írtam, s mivel igen becses munkának tartom, azt akartam, hogy a gazda-közönség mentől szélesebb körben megismerje.

Ez csakis hírlapi közlés útján lehetséges. Elhatároztam tehát, hogy bíralatot az udvarhelyi két újságnak beküldöm. Telefonon kértem Deréki urat, hogy cikkemet közölje. Ő azt felelte, hogy lapja kéziratral már tele van és csakis a későbbi számban közölheti. Kikerülmi akarám a múlt évi eset megisméltetését, előre jeleztem Deréki urnak, hogy cikkemet az „Udvarhelyi Híradó”-nak is beküldöm, mire ő azt felelte: „Sajnálom, de akkor az én lapom nem közölheti.” Így történt azután, hogy bíralatom az „Ellenzék”-ben és az „Udvarhelyi Híradó”-ban látott napvilágot. — Ez az igazság! Mivel Deréki urnak nagyobb emlékező tehetősége van, mint nekem, eszébe fog jutni, hogy a telefon így beszélgetet.

Bíralatom tárgyát képező könyvről egy a hazai szakasjtó, valamint a fővárosi lapok is megemlékeztek. Sőt átvette valamelyik lapból az ismertetést a „Vasárnapi Újság” is, de nem szerzett arról tudomást az udvarhelyi sajtó.

Ezen körülményt, én, a bíraló közleményemben, a következőkben érintettem: „Ami vármegyéinkben sem a helyi újságok, sem a könyvkereskedő urnak nem méltatták figyelemre a jeles művel és annak érdemes szerzőjé; aki pedig egyes Udvarhelymegyében, mint a székelyföldi miniszteri kirendeltség helyi megbízottja, hasznos közgazdasági tevékenységét fejtett ki” stb.

Ezt az ártatlan és báutani senkit sem akaró észrevételt azért voltam bátor megköczkáztatni, mert amikor én a könyvet magamnak beszereztem, szerző-irodájában egy jegyzéket láttam, melyre elő volt írva az udvarhelyi újságok részére egy-egy tisztelt-példány. Hogy ha azt azután valószínűleg felodé-kenységéből nem kapták meg és így a műről ismertetést tényleg nem irhattak, azért én olyan nagy bünt nem követtem el és szerény észrevételemmel Deréki felelős szerkesztő ur előbbiekben felsorolt jelzőire okot a legkövesebb sem szolgáltatam.

Ezen feltevésem mellett tanuskodik az „Udvarhelyi Híradó” szerkesztőjének azon egyszerű és rövid védekezése, hogy: „Nem volt alkalmunk tudomást szerezni arról, (lásd: „Udvarhelyi Híradó” f. évi 19. számának közgazdasági rovatát.)

Higgye meg Deréki Antal felelős szerkesztő ur, hogy van bennem annyi lovagias érzék, hogy azon esetben, ha valakit ok nélkül megbántam volna, tudnám mi a kötelességem! Tehát ha ön, magára nézve sértőnek találta kérdésem észrevételemet és azt velem alkalmas es illő formában közölni szives lett volna, legyen meggyőződve, hogy tőlem a legteljesebb elégtétel nyújtás el nem maradt volna.

Még csak egy megjegyzésem volna, s ez az, hogy Deréki felelős szerkesztő ur ismételtén ugy akar engemet feltüntetni, mint aki írói viszkotegségben, vagy „feltűnni vágyásban” szenvedek, legalább józan fel fogás szerint erre enged következtetni azon vádja, hogy: „nem volt túrelme bevárni, hogy a nevét nyomtatásban meglátthassa.”

A nagymélt. földmivélségi miniszter ur 1899. évi 24381. oln. számú magas rendeletével, a m. kir. gazdasági szaktanárok részére kiadott szolgálati za-

bályzat 6. pontja azt mondja: „Feladatát képezi a gazdasági szaktanárnak, hogy a helyi lapokat megfelelő gazdasági közleményekkel ellássa.”

Láthatja ebből Deréki ur, hogy szorény dolgozataimat nem feltűnni vágyásból küldöm be az ő lapjána, hanem miniszteri parancsból és ezen rendelkezés még azt is elvárja, hogy a sazközleményeket magába foglaló lappéldányokat, az illetékes ügyosztályba feltejjessék.

Ila nom lett volna muszáj a Deréki ur lapjába is dolgozni, higgye el nekem, hogy nem háborgattam volna őnt, mert örömeztőbb küldöm czikkóimat azon legelső rangú és a külföldön is jól ismert hazai gazdasági szaklapoknak, amelyeknek 15 év óta szivesen látót és fizetett munkatársra vagyok és nem koptattam volna ponnamat egy olyan felelős szerkesztő könnyebbégre és előnyre, ki a lapjában oddig kifejtett olég tevékeny munkásságomat elismerés helyett csak durvasággal és gorbomással tudta honorálni.

Ne értem félre! Én az ön lapjától sem anyagi javadalmaszást, sem tisztelt-példányt nem kaptam, nem vártam és nem is kívántam. Alalmazsára szorulva Isten kegyelméből nem vagyok, de reméltem és hittem, hogy a felelős szerkesztő legalább megbecsüli a lap munkatársait. Sajnálattal konstatálom, hogy ezen feltevésemben a legnagyobb mértékben csalódtam. Előkelő újság még a riportert is megvédi és non bántja!

Ha Deréki ur azt hiszi, hogy az ilyen eljárásal azon lap érdekét szolgálja, a melynek a konyerét eszi, akkor ön, uram, nagyon de nagyon csalióki! Ez nemcsak az én véleményem, hanem főleg azon komoly uri emberek is, akiknek nézetét ezen kellemetlen ügyben kikértem.

Bucszóul arra kérem Deréki urat, hogy a nevetem ezután csak akkor tegye papírra, amikor én az ővét. Nekem sem időm, sem kedvem nincsen a hírlapi torzalkodásra. Kijelentem, hogy ha az eddigiekhez hasonló durvasággal és tördemvényekkel találkozzom, — sajnálatomra bár — de az elégtéltel-szerzésnek azon neméhez nyulok, amely sem nekem, sem Deréki urnak nem lesz kellemes, de amely a legrövidebben célhoz vezet!

Czirmes Bálint.

TAVIRATOK.

Budapest, május 23.

(Érk. d. u. 5 ó.)

A függetlenségi párt értekezlete.

A függetlenségi párt megkapta a beleegyezést ahoz, hogy értekezletet tartsanak, melyen a tisztí fizetés ügyét még honvédelem tárca tárgyalása előtt megvitathassák.

Értekezlet ma este lesz. Kossuth miniszter ma délelőtt folyaman tanácskozott Wekerle miniszterelnökkel, Andrássy és Jekfa lusi miniszterekkel.

Ezen tanácskozás kapcsán ma este Kossuth elnökével értekezlet lesz a függetlenségi 48-as pártkörben, mely értekezletnek döntő fontosságú tulajdonitanak.

Ma délben politikai körben elterjedt hírek szerint, a függetlenségi párt túlnyomó többsége azon állásponton van, hogy jelen helyzetben nem lehet a kormány működése elég nehézségeket gördíteni. Valószínű tehát, hogy tegnap este váratlanul támadt konfliktus még a mai nap folyamán békésen elintéződik.

Kiadja: Becsek D Fia könyvnyomdája.

Agrár takarékpénztár részvénytárs. MAROSVÁSÁRHELY.

Teljesen beletett részvénytőke egy és fél millió kor.

Tartalékok összege 442000 korona.

Takarékbetétek állandéka m. e. 8 millió korona.

A takarékbetétek kamatlába egy a központban,

valamint az összes főkiutazatoknál

folyó évi junius hó elsejétől fogva

négy százalékban

állapítatik meg. — A tőkekamatadót az intézet tovább is a magából viseli.

Marosvásárhely, 1908. május hó 1-én.

Az igazgatóság.

Sz. 1986 - 1986/1908. tkv.

Árverési hirdmény és feltételek.

Az oklándi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Koncz Károly ügyvéd által képviselt Máté József végrehajthatóinak, Kis Mihály székelymuzsnai lakos végrehajtást ezen-vedő elleni végrehajtásos ügyében a kérelem következtében a végrehajtásos árverés 70 K. 74 fill. perköltség tőke már megállapított, valamint a jelenlegi 22 K. és a még felmerülő költségeknek behajtása végett az 1881. évi LX. t. cz. 144 §. alapján és a 146. §. értelmében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék (az oklándi kir. járásbíróság) területén fekvő a székelymuzsnai 79 sz. tjkben A+ 164, 164-b. hrsz. kertre 30 K., A+ 288, 289. hrsz. faház és kertre 320 K., A+ 415/2. hrsz. szántóra 4 K., A+ 493/2. hrsz. szántóra 5 K., A+ 493/a/1. hrsz. szántóra 2 K., A+ 545. hrsz. kaszálóra 3 K., A+ 616/2. hrsz. szántóra 6 K., A+ 756. hrsz. szántóra 16 K., A+ 858/a. hrsz. szántóra 7 K., A+ 961/b. hrsz. szántóra 8 K., A+ 1077/b. hrsz. kaszálóra 4 K., A+ 1119/b. hrsz. kaszálóra 5 K., A+ 1137/a/2. hrsz. kaszálóra 1 K., A+ 1246/b. hrsz. szántóra 5 K., A+ 1308/b. hrsz. szántóra 4 K., A+ 1334/b. hrsz. szántóra 10 K., 6213. hrsz. szántóra 19 K., A+ 1759/2. hrsz. szántóra 2 K., A+ 1764. hrsz. szántóra 1 K., A+ 1972/b. hrsz. kaszálóra 6 K., A+ 2037/b. hrsz. kaszálóra 4 K., A+ 2058. hrsz. kaszálóra 18 K., A+ 2178/a. hrsz. szántóra 10 K., A+ 2314/b. hrsz. szántóra 9 K., A+ 2575. hrsz. szántóra 1 K., A+ 2720/b, 2721/b. hrsz. erdő és legelőre 2 K., A+ 3002/b, 3004. hrsz. erdő és legelőre 2 K., A+ 3060/c. legelő és erdőre 4 K., A+ 3119/b, 3130/b. hrsz. erdő és legelőre 8 K., A+ 3159/c, 3162/c. hrsz. erdő legelőre 8 K., A+ 3166/2, 3168/2. hrsz. legelő erdőre 6 K., A+ 3276/b, 3277/b. hrsz. legelő erdőre 5 K., A+ 3375/c. hrsz. legelőre 7 K., A+ 3430/a. hrsz. erdőre 2 K., A+ 3435/a/2. hrsz. erdőre 1 K., A+ 3520, 3520/a. hrsz. erdőre 1 K., A+ 3669/b. hrsz. erdőre 1 K., A+ 3834/2. hrsz. erdőre 1 K., A+ 3838/a. hrsz. erdőre 2 K., A+ 3902. hrsz. erdőre 4 K., A+ 3917/1. hrsz. erdőre 1 K., A+ 3945/a, 3945/b. hrsz. erdőre 4 K., A+ 3973/3. hrsz. erdőre 1 K., A+ 4023/c. hrsz. kaszálóra 1 K., A+ 4037/b. hrsz. 1 K., A+ 4068/c. hrsz. szántóra 1 K., A+ 4085. hrsz. kaszálóra 3 K., A+ 4110/b. hrsz. kaszálóra 2 K., A+ 4112/4. hrsz. kaszálóra 5 K., 4205/b. hrsz. szántóra 14 K., 4248/b. hrsz. kaszálóra 4 K., 4261/a, 4261/b. hrsz. kaszálóra 1 K., 4333/b. hrsz. szántóra 2 K., 4515/c. hrsz. szántóra 3 K., 4635. hrsz. szántóra 3 K., 4793. hrsz. szántóra 6 K., 4835. hrsz. szántóra 1 K., 5219. hrsz. szántóra 11 K., 5614/h. hrsz. kaszálóra 15 K., 5710/b. hrsz. szántóra 14 K., 5789. hrsz. szántóra 14 K., 5863/b. hrsz. szántóra 6 K., 6037. hrsz. szántóra 7 K., 6177/b. hrsz. szántóra 7 K., 6225/b. hrsz. szántóra 14 K., 6264/c. hrsz. szántóra 22 K., 6356/b. hrsz. szántóra 8 K., 6453/c. hrsz. kaszálóra 8 K., 6680. hrsz. szántóra 1 K., 6696. hrsz. kaszálóra 1 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverezés megtartására határnapul 1908. évi május hó 26-ik napjának d. e. 9 órája Székelymuzsna község házához tüzetik ki.
Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alul is elfognak adatni.
Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsülésnek 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §. ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §. ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 178. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.
Kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság.
Oklandon, 1908. évi február hó 21. napján
MÁTÉ, kir. járásbíró.

Szám 9 - 908. képv. test.

Árlejtési hirdmény.

Kissolymos község ezennel pályázatot hirdet egy ujonan építendő község házára.
Kikiáltási ár: 1. Föld, kőmives, elhelyező, ács, kovács és bádogos munka és fa-anyag árában 3000 kor.
2. Asztalos, lakatos, mázólo és üveges munkáért 900 kor.
Pályázni lehet a különböző tétel alatt kiírt munkákra külön is, együttesen is. Árlejtés zárt ajánlatok útján történik. Pályázó köteles 5% készpénzt, vagy óvadékképes papírt biztosítani fejében letenni.
Pályázat határideje: 1908. évi június hó 1-8-ó napján d. e. 10 óra, később érkezett, vagy kellőleg fel nem szerelt ajánlatok figyelembe nem vétetnek.
Árlejtésre vonatkozó terv és műszaki iratok a kissolymosi körjegyzői irodán a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Miről érdekeltek azzal értesítetnek, hogy az építkezéshez szükséges kő-, téglá-, mészsanyagot és homokot a helyszínére szállítva épített község szolgáltatója.
Kissolymos község képviselő testületének 1908. május hó 10-én tartott rendkívüli közgyűléséből.

Sipos Mózes, s. k. k.-bíró.

Árlejtési hirdmény.

Közhírré tesszük, hogy Székelyvéczke község háza mellé toldásképpen 3 szoba felépítése határozatott el.
Ezen építkezés vállalatba adása iránt az árlejtés 1908. május 30-án d. e. 10 órakor fog Székelyvéczke községben megtartatni.
Tervezet és részletes feltételek a körjegyzői irodában megtekinthetők.
A községi előjáróság.
Kelt Székelyvéczkén, 1908 május 8.

Szenti Károly, Trucza József,
körjegyző. k. bíró

Feladasi hirdmény.

Erked község előjárósága közhírré teszi, hogy Erked községnek az erkedi vasuti állomástól mintegy 3 km. távolságra lévő erdejében a község által vágatott 1000 azaz egyezer méter öl elsőrendű bükk tűzi fa, ölenkénti 10 kor. 50 fillér kikiáltási ár mellett egy, esetleg két tömegben is Erked község házában 1908. évi június hó 1-én d. e. 10 órakor zárt írásbeli ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen el fog adatni.

Árverezni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át, vagyis 1050 koronát az árverés megkezdése előtt árverést vezető kezébe lefizetni, vagy a zárt írásbeli ajánlathoz mellékelni.

Árverési feltételek Erked község házában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők

Erked, 1908 május 12-én.
Molnár János, Hann Márton,
jegyző. bíró.

Az egyetlen igazság.

Az ORBÁN, NAGY és TAMAS-féle cipők több eleganciát kölcsönöznek.

Eladó, vagy kiadó

Zetelakán a Csépi István tulajdonát képező elsőrendű forgalmu kereskedés. Értekezhetni a tulajdonossal Zetelakán.

Kiadó lakás.

A Petőfi-utcában 9 sz. alatt lévő 5 szoba, konyha és melék helyiségekkel ellátott lakás haszonbérbe azonnal kiadó. Értekezhetni: **Márton Lajos** körjegyzővel Kissolymoson. up. Székelykeresztúr.

Készítik: **MAGGI GYULA és TÁRSA.**
Iroda: WIEN IV./I. Gyár: BREGENZ

A m. t. közönség figyelmébe

Csukrárszámban naponta izletes friss torták, sütemények, fagyalt, reggeli és uzsonna-kávé kapható. Szives pártfogását kérve, vagyok tiszteltetl **Ernst György.**

Uj liszt és fűszerüzlet „a székely leányhoz.”

Szives figyelembe!

Ezennel közhírré teszem, hogy Székelyudvarhelyen **Kossuth-utca 2. sz. alatt** (Flórián-ház) (usson felszerelt) „A székely leányhoz” czimzett

fűszerüzlet és liszt nagykereskedést

nyitottam — Lisztjelmet felügyeltem alatt, saját henger műgalmomban örlöm, melyeknek legkiválóbb voltáról, próba süttetések után, már is több jó nevű konyárosok és az illető közönség is a legelismertebben nyilatkozott, s így lisztommal, annak minőségén, valamint olcsó árával a helyi piacon a legversenyképesebb vagyok, misztal t. vevőim lelkiismeretes kiszolgálás mellett, olcsó és jó árut kapnak Főelvem: „sűrű garas, nagy forgalom!” Különösen felbivom a t. fogyasztó közönség b. figyelmét a már több ízben megemlékeztem, amelyből rendkívül jóízű házi kenyőr lesz szór kipróbált **speciális kenyérlisztetremre**, amelyek, hogy elszármulna Tájékoztató tudatom, hogy a liszt és fűszer feltevés tisztasága érdekében üzletemben petroleum és fenékkarut nem árulhatok. Lisztom feltétlen jószágáról mindalmomnak már eddig is szerzett jó hírneve garantál. Amidőn a t. közönség szives pártfogását kérem, vagyok annak biztos reményében

FÁBIÁN JÓZSEF, gőzfűrés és henger műgalmom tulajdonos

Pártoljuk a helyi ember szorgalmát.

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás.